

COMMISSIE GEZOND, SCHOON EN GEZUIVERD WATER

Delft, 6 november 2018

AAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN DELFLAND

Advies van de commissie Gezond, Schoon en Gezuiverd water, tevens **conceptverslag** van de vergadering op 6 november 2018 over de aan haar voorgelegde voorstellen van het college van dijkgraaf en hoogheemraden, ter behandeling in de Verenigde Vergadering op 22 november 2018.

Aanwezig:

mevr. I.J.A. ter Woorst	hoogheemraad, voorzitter
dhr. J.W.A. van Olphen	hoogheemraad, vicevoorzitter
mevr. ir. S.M. de Visser	secretaris
dhr. P.J. van Adrichem	categorie ingezetenen, VVD
dhr. drs. ing. M.W. Belt	categorie ingezetenen, Water Natuurlijk
mevr. M.J.T. van der Burg-van Leeuwen	categorie ongebouwd
mevr. J. Govers	categorie ingezetenen, natuurterreinen
dhr. P.J. de Haan	categorie ingezetenen, AWP Delfland
mevr. drs. M.J. Hilders	categorie ingezetenen, Integer Liberaal
dhr. ing. P.J. Hofman	categorie ingezetenen, ChristenUnie-SGP
dhr. M.H.P. Jansen	categorie ingezetenen, CDA
mevr. J.P. Jansen-Verplanke	categorie ingezetenen, Water Natuurlijk
dhr. L.H.C. de Keijzer	categorie ingezetenen, 50PLUS
dhr. ir. C.L.C. van Kretschmar	categorie bedrijven
dhr. J. de Nooy	categorie ingezetenen, Westland Natuurlijk
dhr. drs. A.P. Ranner	categorie ingezetenen, PvdA
mevr. P.E.M. de Ridder	categorie ingezetenen, PvdA
dhr. J.G.M. Schouffoer MPA	categorie ingezetenen, natuurterreinen
dhr. ir. J.B. Simon	categorie ingezetenen, Partij voor de Dieren

Overige aanwezigen:

dhr. J. Bol	senior beleidsadviseur
mevr. S. van Heusden	teamleider Watersysteemkwaliteit
dhr. R. Visser	assetmanager
dhr. R. Nieuwkamer	programmamanager Chemische waterkwaliteit

Afwezig:

dhr. mr. S.F. Fekkes	categorie ingezetenen, 50PLUS
mevrouw drs. E.E. van Hijlckama-Vlieg	categorie ingezetenen, PvdA
mevr. H.M.M. Hoogerwerf	categorie ingezetenen, Partij voor de Dieren
dhr. C. Kuijvenhoven	categorie ingezetenen, CDA

01 Opening, vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen van harte welkom.

De heer Simon vervangt mevrouw Hoogerwerf namens de Partij voor de Dieren.

Op verzoek van de heer Hofman wordt agendapunt 04.H.14 een bespreekpunt.

Mevrouw Hilders deelt mee vragen te willen stellen over de waterharmonica en zoetwaterfabriek in relatie tot de begroting.

De voorzitter geeft aan dat deze vragen kunnen worden gesteld bij agendapunt 04.B.03.

Op verzoek van de heer De Haan wordt ook agendapunt 05.01 toegevoegd aan de bespreekpunten.

Met deze wijzigingen wordt de agenda vastgesteld.

02 Vaststellen notulen van de vergadering van 4 september en 11 oktober 2018, inclusief toezeggingenlijst

Notulen 4 september 2018

Tekstueel

Op pagina 6 staat: "De heer Van Kretschmar vraagt aandacht voor de timing van het nemen van maatregelen voor de Krabbeplass." De heer Van Kretschmar merkt echter op aandacht te hebben gevraagd voor de timing van het nemen van maatregelen voor de Delftse Hout.

Met deze wijziging worden de notulen vastgesteld.

Naar aanleiding van

De heer De Haan verwijst naar pagina 11: "De voorzitter antwoordt dat de vragen van de heer De Haan niet eerder dan in 2019 kunnen worden beantwoord. De beantwoording zal worden opgenomen in de toezeggingenlijst." De heer De Haan vindt deze toezegging echter niet terug op de toezeggingenlijst.

De voorzitter geeft aan dat deze toezegging alsnog zal worden opgenomen in de toezeggingenlijst.

Notulen 11 oktober 2018

Tekstueel

De heer De Haan merkt op zich niet te herkennen in de volgende zin op pagina 7: "De heer De Haan merkt per interruptie op dat hij heeft begrepen dat mosselen niet helpen en dat slakken gevaarlijk zijn." Deze zin zal worden geschrapt.

De heer Jansen verwijst naar pagina 7: "De heer Jansen vraagt per interruptie of Delfland gebruik blijft maken van deze vergunning als blijkt dat de voorgestelde maatregelen niet werken." Deze vraag had betrekking op de vergunning om waterstofperoxide te gebruiken. De heer Jansen merkt op dat de beantwoording van de portefeuillehouder in de notulen niet volledig is.

De voorzitter beaamt te hebben aangegeven dat het waterschap, mocht het nodig zijn, zich opnieuw zal beraden over het inzetten van waterstofperoxide.

Mevrouw Van der Burg vraagt aandacht voor de discussie met betrekking tot de beantwoording van vragen en benadrukt te hechten aan een juiste weergave van de gang van zaken in de notulen. Op pagina 11 staat dat de voorzitter concludeert 'dat beiden een verschillende perceptie hebben van de waarheid'. Mevrouw Van der Burg kan zich hier niet in vinden en pleit ervoor een tekstvoorstel toe te voegen aan de notulen.

De voorzitter zegt toe dat het tekstvoorstel zal worden toegevoegd aan de notulen.

De heer Belt verwijst naar pagina 3, waarin staat dat de heer Belt het nut niet ziet van een kerntakendiscussie. De heer Belt verzoekt deze formulering aan te vullen met de woorden 'op dit moment'.

Mevrouw Van der Burg verwijst naar pagina 8, waarin is aangegeven dat de vragen van de heer Van Kretschmar worden beantwoord door mevrouw Vijgen. Mevrouw Van der Burg vindt de samenvatting van de beantwoording door mevrouw Vijgen en de reactie van de heer Van Kretschmar niet correct. Spreekster stelt voor de beantwoording door mevrouw Vijgen aan de hand van de geluidsopname woordelijk uit te werken en op te nemen in de notulen.

De voorzitter zegt toe dat de beantwoording door mevrouw Vijgen woordelijk zal worden uitgewerkt en zal worden opgenomen in de notulen.

Met deze wijzigingen worden de notulen vastgesteld.

Naar aanleiding van

De heer De Keijzer vraagt of de samenwerkingsovereenkomst met Delft inmiddels is ondertekend en beschikbaar is voor de VV. Tevens vraagt de heer De Keijzer naar de beschikbaarheid van het bestek en het verslag van de aanbesteding.

De voorzitter zegt toe dat de vraag of de samenwerkingsovereenkomst inmiddels is ondertekend, zal worden beantwoord in het vragenformulier. Er zal een korte schets worden gegeven van de stand van zaken. Daarnaast zal worden nagegaan of de samenwerkingsovereenkomst beschikbaar gesteld kan worden.

De heer Schouffoer constateert dat de meest recente notulen van de Unie-commissie CWE die op iBabs staan, dateren van 18 mei. Klopt het dat er na deze datum geen vergaderingen meer hebben plaatsgevonden?

De voorzitter antwoordt dat dit niet klopt. De voorzitter zegt toe ervoor te zullen zorgen dat de agenda's, stukken en verslagen van de Unie-commissies weer beschikbaar worden gesteld voor de VV.

Toezeggingenlijst commissie GSG

1. Blijft staan.
2. Afgedaan.
3. Blijft staan.
4. Dit punt verschuift naar de reminders.

Reminders

1. Blijft staan.
2. De voorzitter zegt toe dat het addendum met aanvullende afspraken op het Bestuursakkoord Water zal worden gedeeld met de commissie.
3. Blijft staan.
4. Blijft staan.
5. Op 13 december 2018 vindt een informatieve VV plaats over de stand van zaken aanpak chemische waterkwaliteit.

03. Mededelingen

Brief LTO Glaskracht inzake collectieve zuivering

Portefeuillehouder Van Olphen deelt mee dat het college zeer recent een brief heeft ontvangen van LTO Glaskracht inzake het realiseren van een collectieve zuivering in Hoek van Holland. Deze brief is nog niet behandeld in D&H. LTO Glaskracht heeft meegedeeld op dit moment ongeveer aan 800 ha te komen, in plaats van de benodigde 1250 ha. Dit betekent dat het oorspronkelijke voorstel per hectare voor de tuinders te duur wordt. Een aantal tuinders heeft aangegeven mee te willen doen indien niet alleen de bestrijdingsmiddelen worden verwijderd, maar bijvoorbeeld ook de meststoffen. LTO Glaskracht is voornemens een nieuw voorstel voor te leggen aan Delfland met een nieuwe propositie, niet meer gebaseerd op poederkool. Daarnaast is LTO Glaskracht in overleg met Evides over de mogelijkheid om het gezuiverde afvalwater eventueel te gebruiken als gietwater. Dit betekent dat het oorspronkelijke voorstel gebaseerd op poederkool niet doorgaat. De portefeuillehouder wijst op het tijdsprobleem. De tuinders moeten voldoen aan de eisen per 1 januari 2021. Delfland

heeft aangegeven voor het eind van dit jaar een voorstel tegemoet te willen zien van LTO Glaskracht voor het realiseren van een collectieve zuivering, anders is een tijdige realisatie technisch gezien niet haalbaar. LTO Glaskracht heeft de minister verzocht een jaar uitstel te verlenen. LTO Glaskracht verwacht dat de minister binnen zes weken zal reageren op dit verzoek. Mocht de minister uitstel verlenen, dan zal LTO Glaskracht een nieuw voorstel voorleggen aan Delfland, waar het bestuur zich vervolgens over zal kunnen beraden.

De heer Ranner wijst op de complexiteit en is van mening dat Delfland een eventueel nieuw voorstel op zijn merites zal moeten beoordelen. Spreker wil ervoor waken dat Delfland in een tijds-klem komt te zitten. Daarnaast vraagt de heer Ranner naar de mogelijkheid om het proces te versnellen door vanuit Delfland randvoorwaarden te bepalen.

De heer Hofman refereert aan het verzoek om uitstel van LTO Glaskracht en uit zijn zorgen over het mogelijk ontstaan van rechtsongelijkheid tussen tuinders die kiezen voor een individuele zuivering en tuinders die meedoen met een collectieve zuivering.

De heer Van Adrichem spreekt zijn verbazing uit. Spreker wijst op het succes van zuiveringsconcept AquaReUse in Bleiswijk. Wellicht is het zinvol om hier naar te kijken.

Portefeuillehouder Van Olphen benadrukt dat Delfland op dit moment in principe geen partij is. Delfland denkt mee, maar het is uiteindelijk aan LTO Glaskracht. Delfland wacht een eventueel nieuw voorstel af.

De heer Schouffoer spreekt zijn verbazing uit over de discussie. Hij herinnert aan het feit dat het waterschap, vanuit zijn verantwoordelijkheid voor de waterkwaliteit, verheugd was over het besluit van de minister om glastuinbouwbedrijven te verplichten vanaf een bepaalde datum bestrijdingsmiddelen te zuiveren uit het afvalwater. De heer Schouffoer zou denken dat indien Delfland zou worden gevraagd advies uit te brengen over het verzoek om uitstel, het waterschap de minister zou adviseren geen uitstel te verlenen. De heer Schouffoer bestrijdt dat dit geen zaak voor Delfland zou zijn.

Portefeuillehouder Van Olphen licht toe dat LTO Glaskracht zelf het initiatief heeft genomen om de minister te vragen uitstel te verlenen. Delfland is hier niet bij betrokken geweest.

De voorzitter herinnert aan de voorwaarden die Delfland heeft gekoppeld aan de collectieve voorzuivering: Delfland is bereid tuinders aan de voorkant van de kas te ontzorgen met de collectieve zuivering, op voorwaarde dat de tuinders Delfland betalen en zelf de waterkwaliteit gaan meten. Hierin zit het belang van Delfland.

De heer Van Kretschmar merkt op verbaasd te zijn dat LTO Glaskracht hier op het laatste moment mee komt en adviseert het college aan LTO Glaskracht te laten weten verrast te zijn door de gang van zaken. De heer Van Kretschmar pleit ervoor de vinger aan de pols te houden om te voorkomen dat een eventueel nieuw initiatief volgend jaar weer op het laatste moment wordt afgeblazen.

Portefeuillehouder Van Olphen licht toe dat de resultaten van de onderzoeken, onder meer naar poederkool, pas twee weken geleden bekend zijn geworden. Portefeuillehouder Van Olphen stelt voor niet op de zaken vooruit te lopen en een eventueel nieuw voorstel van LTO Glaskracht af te wachten. Op dat moment kan het bestuur zich buigen over dit nieuwe voorstel.

De heer Jansen pleit ervoor het proces zorgvuldig te monitoren en LTO Glaskracht te vragen het waterschap op de hoogte te houden van de ontwikkelingen.

De heer Hofman vraagt om een afschrift beschikbaar te stellen van de brief van LTO Glaskracht aan de minister, om inzicht te krijgen in de argumentatie van LTO Glaskracht voor het gevraagde uitstel.

Portefeuillehouder Van Olphen antwoordt dat het college de brief van LTO Glaskracht pas vorige week heeft ontvangen. De brief zal eerst worden behandeld in D&H.

De voorzitter noteert het beschikbaar stellen van de brief aan de minister (indien beschikbaar) en de brief van LTO Glaskracht voor de toezeggingenlijst.

De heer Van Adrichem merkt op zich ongemakkelijk te voelen bij de brief van LTO, gelet op het feit dat veel individuele tuinders inmiddels flink hebben geïnvesteerd in zuiveringsinstallaties. De heer Van Adrichem is van mening dat het waterschap dit punt in besprekingen met LTO gerust mag noemen.

Mevrouw Jansen-Verplanke stelt voor om aan LTO Glaskracht aan te geven op welke datum Delfland de informatie nodig heeft.

Portefeuillehouder Van Olphen herinnert aan de besluitvorming in de VV van 17 mei 2018. Het waterschap heeft duidelijk aangegeven dat LTO Glaskracht voor eind dit jaar met een voorstel moet komen, omdat er anders niet voldoende tijd is voor de technische realisatie.

Kerstanjewetering

Op verzoek van de heer Simon deelt portefeuillehouder Van Olphen de stand van zaken met betrekking tot de Kerstanjewetering. Op dit moment wordt onderzoek gedaan naar de oorzaak van de schade aan de twee leidingen. De bypass werkt inmiddels en de leidingen zijn nu dicht. Bij hevige regenval zal er geen probleem meer ontstaan voor Delftenaren. Nu wordt gekeken op welke wijze de leidingen gerepareerd kunnen worden. De portefeuillehouder verwacht dat de reparatie een aantal weken zal duren.

Terugkoppeling Unie-commissies

De voorzitter deelt mee dat tijdens de laatste bijeenkomst van de commissie CWE is gesproken over de kennisimpuls voor de delta-aanpak Waterkwaliteit. De aanpak bestaat uit drie versnellingsstafels: nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen, nieuwe stoffen (waaronder microplastics en medicijnresten) en de deltabrede aanpak. De kennisimpuls is gestart. De STOWA gaat aan de slag met een aantal aanvullende onderzoeken, o.a. op het gebied van gedrag.

Daarnaast deelt de voorzitter mee dat het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat vanuit de delta-aanpak Waterkwaliteit is gestart met het organiseren van gesprekken tussen land- en tuinbouw enerzijds en de retail anderzijds, waarin de keten in beeld wordt gebracht.

Verder deelt de voorzitter mee voor het deltaplan Zoet water de regio West te hebben bezocht, waarbij is teruggeblikt op de afgelopen zomer. Vooruitlopend op de evaluaties heeft LTO ondanks de droogte complimenten overgebracht aan de waterschappen. Dit jaar is begonnen met een hoge rivierafvoer. Het waterschap wacht met spanning af hoe het volgend jaar zal verlopen.

04. Bespreekstukken

B.03 Begroting 2019 en Meerjarenraming 2020-2023

De heer De Haan merkt op dat bijlage 2 bij het voorstel Begroting 2019 ontbreekt. Dit zou om een inventarisatie gaan van cofinanciering.

De voorzitter zegt toe dat hiernaar zal worden gekeken.

Programma D – Afvalwaterketen en zuiveren

(in aanwezigheid van de heer J. Bos en R. Visser)

Eerste termijn

De heer Belt spreekt zijn complimenten uit voor de uitgebreide begroting, in het bijzonder voor de overzichtelijke kaarten. Uit het overzicht op pagina 32 blijkt dat er komend jaar een flink aantal duurzame projecten gepland zijn ten aanzien van de afvalwaterketen. Daarnaast heeft de heer Belt de volgende vragen en opmerkingen:

- Pagina 33, de heer Belt stelt voor om bij het doel op te nemen dat duurzaamheid op zich een doel is.
- Pagina 33, de heer Belt citeert de volgende zin: "Waar de zuiveringen van oudsher gezien werden als een afvalverwerkingsinstallatie, zullen ze in de toekomst meer en meer ook gezien worden als locaties voor productie van energie, zoet water en grondstoffen." De heer Belt stelt voor om deze zin actiever te formuleren, aangezien Delfland hier nu al mee bezig is.
- Ten aanzien van de masterplannen is aangegeven dat de varianten in 2020 worden voorgelegd aan het bestuur ter besluitvorming. De heer Belt verzoekt het bestuur gedurende de looptijd mee te nemen in de ontwikkeling.
- Pagina 34, de heer Belt vraagt om een toelichting op de tabel Energieproductie biogas. Is de productie van biogas op De Grootte Lucht hier niet in meegenomen?
- Pagina 35, in de passage over de samenwerking in de afvalwaterketen mist de heer Belt het gegeven dat het waterschap actief met de partners op zal treden om hemelwater en rioolvreemd water terug te dringen.
- Uit de tabel blijkt dat de minder stijging van de afvalwaterheffing vanaf 2020 gelijk blijft. Is het niet mogelijk om een hogere verwachting aan te geven?
- Tot slot vraagt de heer Belt waarom er alleen voor de jaren 2018 en 2019 extra capaciteit begroot is voor Toekomst Afvalwaterketen Delfland.

De heer Van Adrichem spreekt zijn complimenten uit voor de begroting. Spreker is echter van mening dat het onderwerp circulaire economie en de samenhang der zaken meer aandacht hadden mogen krijgen, om Delfland Circulair goed voor het voetlicht te brengen.

De heer Simon onderstreept de opmerkingen van de heer Belt. De heer Simon had graag zien dat de exploitatieverschillen en financieringsverschillen beter zouden worden uitgelegd. Ten aanzien van de prestatie-indicator minder stijging van de afvalwaterheffing merkt de heer Simon op dat deze prestatie-indicator lastig te sturen is vanuit Delfland.

De heer De Nooy merkt op akkoord te gaan met de begroting.

De heer Van Kretschmar verwijst naar pagina 4 en citeert de volgende zin: "Op zuivering De Groot Lucht gaan we, onder behoud van positieve besluitvorming, starten met het opstellen van het definitieve ontwerp voor de zoetwaterfabriek." Wat wordt bedoeld met 'onder behoud van'? Of is hier 'onder voorbehoud van' bedoeld?

Portefeuillehouder Van Olphen antwoordt ter interruptie dat dit inderdaad 'onder voorbehoud van positieve besluitvorming' moet zijn.

De heer Van Kretschmar vervolgt zijn vragen en opmerkingen:

- Pagina 33, de heer Van Kretschmar mist in de passage over het gebruik van grondstoffen de terugwinning van fosfaat.
- Pagina 35, de heer Van Kretschmar citeert: "Ontwikkelpunten zijn de vergroting van de kennisdeling en de gezamenlijke aanpak van klimaatadaptatie." Kan dit worden toegeschreven aan bijvoorbeeld NAD of geldt dit voor alle samenwerkingsverbanden? Hoe wordt dit vormgegeven?

De heer Jansen spreekt zijn complimenten uit voor de heldere begroting en stelt de volgende vragen:

- Pagina 34, de heer Jansen vraagt om een toelichting op de vervuiling van gemaal Morsestraat. Is het mogelijk de bron aan te pakken in plaats van het gemaal?
- Pagina 36, de heer Jansen citeert: "Bij positieve besluitvorming wordt in 2019 begonnen met de realisatie van een nieuwe netaansluiting." Gaat dit om besluitvorming van Delfland of van de netbeheerder? Waar hangt dit vanaf?

De heer De Keijzer spreekt zijn dank uit voor de leesbaarheid en overzichtelijkheid van de begroting. Spreker noemt de overzichtkaarten en lijst met begrippen verhelderend. De meeste vragen zijn gesteld. Eén vraag resteert: valt het oplossen van de problemen bij gemaal Morsestraat niet onder de garantie?

De heer De Haan sluit zich aan bij de complimenten voor de heldere begroting. Daarnaast vraagt de heer De Haan waarom de biologische belasting van AWZI Nieuwe Waterweg ontbreekt in de tabel op pagina 33.

Mevrouw Hilders heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Mevrouw Hilders kan zich niet vinden in het voorstel van de heer Belt om duurzaamheid op te nemen als doel op zich. Het lijkt mevrouw Hilders geen goed idee om een doel op te nemen zonder kostenrestrictie. Zo wijst mevrouw Hilders op het ontbreken van een kostenrestrictie bij de prestatie-indicator energieproductie biogas.
- Ten aanzien van de prestatie-indicator minder stijging van de afvalwaterheffing pleit mevrouw Hilders voor het toevoegen van een businesscase per teruggewonnen grondstof. Niet alle grondstoffen zijn te vermarkten.
- Mevrouw Hilders pleit ervoor geen bedragen te reserveren in de begroting voor nieuwe zuiveringsconcepten waarover de VV nog geen besluit heeft genomen. Mevrouw Hilders wil voorkomen dat de discussie over de mogelijkheden niet wordt gevoerd.

De heer Hofman sluit zich aan bij de waardering voor de begroting. Daarnaast heeft de heer Hofman de volgende vragen en opmerkingen:

- Hoe wordt effluent ingezet als bron voor zoet water? Wordt dit gebufferd in aparte bergingsgebieden? Is hier een visie op en een deadline voor?
- De heer Hofman verwijst naar de mededeling met betrekking tot de brief van LTO en beveelt aan om de tekst met betrekking tot de zuiveringsinstallatie Nieuwe Waterweg te actualiseren.
- Pagina 34, ten aanzien van de afstemming rioolbelasting en zuiveringsheffing vraagt de heer Hofman aandacht voor de vraag: wat doet de gemeente en wat doet Delfland? Hoe kan de inzet van de burgers hierin worden vertaald? De heer Hofman stelt voor meer aandacht te besteden in de tekst aan de vraag hoe het waterschap samen met de gemeente de burgers gaat inschakelen om de afkoppeling een succes te maken.
- Tot slot verwijst de heer Hofman naar de bijlage ten aanzien van de prestatie-indicatoren. De heer Hofman beschouwt deze als een goede thermometer voor de effectiviteit van de inspanningen van het waterschap en pleit ervoor om hier in de komende jaren ervaring mee op te doen.

De heer Ranner spreekt zijn complimenten uit voor de opstelling van de begroting. Daarnaast heeft de heer Ranner de volgende vragen en opmerkingen:

- In de samenvatting van programma D wordt een groot aantal plannen aangekondigd, zonder dat hier bedragen bij zijn genoemd. De heer Ranner wil graag weten of er voor elk plan een businesscase wordt gemaakt.
- Pagina 34, de heer Ranner vraagt om een toelichting op het samenwerkingsverband Optimalisatie Afvalwater Systeem bij AWZI De Groote Lucht.
- Pagina 33, de heer Ranner citeert: "Samen met de PPS-partner wordt in 2018 de Toekomst Afvalwaterketen Delfland gestart." Is dit al vastgelegd? Wanneer wordt dit verwacht?
- Pagina 33, de heer Ranner citeert: "Onder voorbehoud van een positieve besluitvorming wordt in 2019 gestart met het ontwerp van een zoetwaterfabriek op zuivering De Groote Lucht." Wanneer is deze besluitvorming voorzien?
- Pagina 33, de heer Ranner citeert: "Afhankelijk van de besluitvorming door de glastuinbouwsector krijgt de business case van de centrale verwijdering van bestrijdingsmiddelen uit het afvalwater uit het Westland op AWZI Nieuwe-Waterweg in 2019 een vervolg in de vorm van een ontwerp voor de uitbreiding van de zuivering." Wat zijn de consequenties indien de plannen van LTO niet doorgaan?
- Pagina 35, er wordt gestreefd naar een minder stijging van de afvalwaterheffing ten opzichte van de referentie 2011. De heer Ranner merkt op dat Delfland de heffing zelf vaststelt. Deze prestatie-indicator zegt niets over de vraag of de samenwerking in de afvalwaterketen rendabel is.
- Pagina 35, de heer Ranner constateert dat er in 2019 circa 8 miljoen euro minder wordt begroot voor het PPS-contract dan in 2018. De heer Ranner neemt aan dat dit te maken heeft met de herfinanciering.

- Pagina 36, de heer Ranner verwijst naar de tabel Geraamde investeringsuitgaven Afvalwaterketen en zuiveren. De heer Ranner constateert dat de investeringsuitgaven vanaf 2020 flink toenemen en vraagt om een nadere toelichting.

Portefeuillehouder Van Olphen reageert op de vragen en opmerkingen in de eerste termijn. Duurzaamheid speelt door alle portefeuilles heen, net als Delfland Circulair. Delfland probeert zo duurzaam mogelijk bezig te zijn. Op verzoek van de heer Belt zal worden gekeken of het mogelijk is om dit doel in de tekst duidelijker te verwoorden.

De heer Visser reageert op de vraag naar de masterplannen. Het waterschap heeft bestaande installaties en grootse ambities. Deze moeten bij elkaar worden gebracht. Hiertoe worden masterplannen ontwikkeld. Het waterschap wil het bestuur graag meenemen in de ontwikkeling van deze plannen.

In reactie op de vraag naar de prestatie-indicator energieproductie biogas licht de heer Visser toe dat dit een nieuwe prestatie-indicator betreft. Deze wordt vanaf 2019 geregistreerd, vandaar dat deze prestatie-indicator voor 2018 niet is ingevuld.

De heer Bos vult aan dat dit de opbrengst betreft van de vier zuiveringen samen.

Portefeuillehouder Van Olphen vervolgt de beantwoording:

- De Rekeningcommissie heeft onderzoek gedaan naar het terugdringen van hemelwater en rioolvreemd water. Dit is een punt van aandacht. Delfland spoort de gemeenten aan, maar de gemeenten moeten het voortouw nemen.
- Ten aanzien van de prestatie-indicator minder stijging van de afvalwaterheffing licht de portefeuillehouder toe dat het om een optelsom gaat van de zuiveringsheffing van het waterschap en de rioolheffing van de gemeenten. Binnen het NAD is in het verleden een grafiek gepresenteerd van deze twee belastingen samen. Het totaalbedrag mocht niet stijgen. De cijfers in de tabel zijn hierop gebaseerd. De minder stijging in 2019 kan worden voorzien, maar de bedragen in de tabel in de jaren erna zijn gebaseerd op aannames.

De heer Ranner adviseert de portefeuillehouder na te denken over een betere prestatie-indicator dan een indicator die samenhangt met de eigen belastingheffing.

Portefeuillehouder Van Olphen vervolgt de beantwoording:

- Onlangs is het 25-jarig bestaan van de afvalverbranding in Dordrecht gevierd. Tijdens deze bijeenkomst is een toelichting gegeven op de stand van zaken met betrekking tot Ecophos door de eigenaar-directeur. Alles is aanwezig, maar de fabriek kan pas worden gebouwd als hiervoor een vergunning is verleend. Verwacht wordt dat de definitieve vergunningaanvraag deze maand zal worden ingediend bij de gemeente. Op verzoek van de heer Van Kretschmar zal worden gekeken of in de begroting een korte tekst kan worden opgenomen over deze plannen met betrekking tot de terugwinning van fosfaat.
- Ook de aanpak van klimaatadaptie loopt door alle portefeuilles heen. De uitvoering is grotendeels aan de gemeenten. Binnen alle samenwerkingsverbanden wordt hierover gesproken.

De heer Bos geeft een toelichting op de problematiek bij gemaal Morsestraat. De vervuiling wordt veroorzaakt door een combinatie van factoren. De kelder, de pompen en de persleiding zullen moeten worden aangepast. Delfluent voert onderzoek uit en komt binnenkort met een rapport.

Portefeuillehouder Van Olphen vervolgt de beantwoording. Op pagina 36 staat dat bij positieve besluitvorming in 2019 wordt begonnen met de realisatie van een nieuwe netaansluiting. Dit gaat om besluitvorming door netbeheerder Stedin.

De heer Visser vult aan dat Stedin de eis stelt dat bij het doorvoeren van een noodzakelijke aanpassing Stedin zelf toegang krijgt tot het elektriciteitspunt. Dit punt valt nu binnen het hek van het waterschap. Dit betekent dat de infrastructuur zal moeten worden aangepast.

Vervolgens reageert de heer Visser op de vraag naar het ontbreken van de biologische belasting van AWZI Nieuwe Waterweg in de tabel op pagina 33. Tijdens de informatieve VV heeft de heer Visser toegelicht dat de biologische belasting geen geschikte indicator is om de biologische capaciteit van de installatie te bepalen. Er wordt gekeken of er een indicator kan worden gevonden die dit wel goed weergeeft.

In reactie op een vraag van de heer Hofman verwijst de voorzitter naar de strategie voor Delfland Circulair. Het bestuur wordt jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van deze strategie.

Portefeuillehouder Van Olphen herinnert in dit verband ook aan de zogenaamde ZEG-fabrieken voor het terugwinnen van zoet water, energie en grondstoffen waar in het verleden over is gesproken. De term 'ZEG-fabriek' wordt niet meer gebruikt, maar hier wordt al jaren aan gewerkt. Vervolgens vervolgt portefeuillehouder Van Olphen de beantwoording:

- Het inzetten van effluent is een langdurig proces. Het effluent dient eerst gezuiverd te worden. Ook is er een vergunning nodig.
- Het afkoppelen is een gemeentekwestie. Eerst moeten de burgers worden geïnteresseerd. Er wordt hard gewerkt om dit onder de aandacht te brengen.
- OAS De Grote Lucht is de voorloper van NAD. Toen het einde van OAS De Grote Lucht in zicht was, is lang gediscussieerd over de resterende middelen. Er is toen besloten deze middelen te besteden aan de projecten die nog niet afgerond waren.

De heer Ranner merkt op graag een overzicht te willen ontvangen van de besteding van deze middelen.

In reactie op de vraag van de heer Ranner geeft de heer Visser een toelichting op de volgende zin op pagina 33: "Afhankelijk van de besluitvorming door de glastuinbouwsector krijgt de business case van de centrale verwijdering van bestrijdingsmiddelen uit het afvalwater uit het Westland op AWZI Nieuwe-Waterweg in 2019 een vervolg in de vorm van een ontwerp voor de uitbreiding van de zuivering." De heer Visser licht toe dat wanneer LTO niet met een voorstel komt, dit niet doorgaat.

De heer Bos benadrukt in dit verband het begin van de zin: 'afhankelijk van de besluitvorming door de glastuinbouwsector'.

Tweede termijn

De heer Belt herhaalt zijn vraag naar de minder stijging van de afvalwaterheffing.

De heer Bos stelt voor om in de tabel vanaf het jaar 2020 de aanduiding 'nader te bepalen' op te nemen in plaats van de bedragen die nu genoemd zijn.

Portefeuillehouder Van Olphen kan zich vinden in dit voorstel.

De heer Van Kretschmar herinnert aan het feit dat de bestuursleden waren uitgenodigd om samen met de organisatie van gedachten te wisselen over de prestatie-indicatoren. De indicator 'minder stijging van de afvalwaterheffing' staat al geruime tijd in de begroting. Het is lastig vast te stellen of een minder stijging het resultaat is van de samenwerking of een andere oorzaak heeft. In die zin kan de heer Van Kretschmar zich vinden in de kritiek. Er is echter voor gekozen om deze prestatie-indicator voorlopig te blijven hanteren. In de toekomst kan worden gekeken of er een betere prestatie-indicator mogelijk is.

De heer Jansen constateert dat in de tekst 3Di wordt genoemd, terwijl hier nooit formeel voor is gekozen.

Mevrouw Hilders merkt op nog geen helder antwoord te hebben gekregen op haar vraag over nieuwe zuiveringsconcepten en hoe de VV hierbij wordt betrokken. Er zou gezamenlijk een discussie worden gevoerd over de mogelijkheden. Hoe zit het waterschap hier nu in? Wat zijn de plannen voor nieuwe zuiveringsconcepten? Hoe breed wordt gekeken? Hoe wordt de VV hierbij betrokken? Daarnaast vraagt mevrouw Hilders naar de waterharmonica, de

zoetwaterfabriek en het project S.C.H.O.O.N. Mevrouw Hilders heeft begrepen dat er sprake zou zijn van een tekort en vraagt of dit tekort is verwerkt in de begroting. Tot slot vraagt mevrouw Hilders of er een businesscase per teruggewonnen grondstof bestaat.

De voorzitter antwoordt dat de beantwoording van de vraag ten aanzien van het project S.C.H.O.O.N. zal worden opgenomen in het vragenformulier, aangezien de coördinerend portefeuillehouder geen deel uitmaakt van deze commissie.

De heer Bos merkt op dat de mogelijke tekorten nog niet zijn opgenomen in de huidige begroting en ook in de meerjarenbegroting.

De heer Hofman reageert op de beantwoording op zijn vraag over het inzetten van effluent voor zoet water. De heer Hofman benadrukt dat de verwachting wordt gewekt dat het uiteindelijke doel is om het effluent in te gaan zetten voor intern zoetwatergebruik, zodat Delfland zijn eigen voorziening creëert. De heer Hofman benadrukt te verwachten dat Delfland streeft naar zelfvoorzienendheid en wijst op het feit dat de begroting een openbaar stuk is.

De voorzitter beaamt dat deze gedachte is verwoord in Delfland Circulair.

De heer Bos doet de suggestie om het streven naar zelfvoorzienendheid in de tekst op te nemen.

De heer Hofman kan zich hierin vinden.

De heer Ranner herhaalt zijn vragen naar de start van de Toekomst Afvalwaterketen Delfland met de PPS-partner en de toename van de geraamde investeringsuitgaven Afvalwaterketen en zuiveren vanaf 2020.

De heer Visser licht toe dat de afvalwaterzuiveringen tamelijk gedateerd zijn. Delfland heeft een vervangingsopgave. De verwachting is dat dit tot een stijging van de kosten zal leiden, vandaar de bedragen die zijn opgenomen in de tabel. Over de precieze hoogte wordt de commissie nader geïnformeerd zodra er meer zicht is op de masterplannen.

Portefeuillehouder Van Olphen reageert op de vraag van mevrouw Hilders naar de zuiveringsmogelijkheden. Een soortgelijke vraag is eerder beantwoord. De heer Bos maakt deel uit van de vereniging van zuiveringsbeheerders. Er zijn 21 waterschappen. Delfland kan niet alle zuiveringsmethoden faciliteren, maar de waterschappen leren van elkaar.

Mevrouw Hilders pleit ervoor niet te investeren in innovatieve concepten zonder dat de VV hierover een beslissing heeft genomen. Spreekster pleit ervoor een overzicht te delen met de VV, eventueel in samenwerking met STOWA, van wat er speelt op dit gebied.

Portefeuillehouder Van Olphen benadrukt dat wanneer Delfland kansen ziet in een bepaalde pilot voor Delfland, er een plan zal worden voorgelegd en besproken met de VV.

De heer Bos reageert op de vraag van mevrouw Hilders naar een businesscase per grondstof. In het kader van de energie- & grondstoffenfabriek worden er gezamenlijk met andere waterschappen businesscases opgesteld. De heer Bos licht toe dat er volume nodig is.

Portefeuillehouder Ter Woorst draagt het voorzitterschap over aan portefeuillehouder Van Olphen voor de bespreking van programma B.

Programma B – Gezond, schoon en zoet water

(in aanwezigheid van mevrouw S. van Heusden en de heer R. Nieuwkamer)

De heer Ranner heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- In de samenvatting wordt gerefereerd aan de extreme droogte van deze zomer. De heer Ranner merkt op dat een aantal jaren geleden waterbergingen zijn aangelegd. Is het mogelijk na te denken over een koppeling?
- Wie is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de waterharmonica?

- De heer Ranner heeft begrepen dat er sprake zou kunnen zijn van verzilting van de Brielse Meer. Is dit een risico? Wat doet Delfland hieraan? Is er een noodplan?
- Op pagina 23 wordt onder meer 'het percentage zoetwater dat hergebruikt wordt' genoemd als prestatie-indicator in ontwikkeling, waarbij diverse volumes worden genoemd. Dit onderstreept dat moet worden bekeken of hier iets mee kan worden gedaan.
- Pagina 25, de heer Ranner constateert dat Delfland de ambitie heeft het aantal zwemlocaties met genomen maatregelen uit te breiden van 8 naar 11. De heer Ranner vraagt om een toelichting op de aanpak, gelet op de moeilijkheden bij Delftse Hout.
- Pagina 25, wie is verantwoordelijk voor het assetmanagement?

De heer Hofman heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Pagina 23, de heer Hofman kijkt met belangstelling uit naar de resultaten van de evaluatie van de droogte, en spreekt de wens uit dat hierin ook het Brielse Meer en het sluitregime van de Haringvliet aan de orde komt. Wordt ook gekeken naar de eventuele effecten van de verdieping van de Nieuwe Waterweg?
- Pagina 23, chemische waterkwaliteit, wie ziet toe op de metingen van individuele tuinders?
- Pagina 24, de heer Hofman heeft herhaaldelijk zijn zorgen uitgesproken over de haalbaarheid van de KRW-doelen. Het lijkt de heer Hofman goed om te kijken naar de maatregelen die worden genomen. Is er een terugvaloptie?
- Ten aanzien van de alinea over zwemwater vraagt de heer Hofman om een toelichting op de verhouding tussen de constatering dat er geen sprake is van negatieve zwemadviezen, maar dat er toch investeringen worden voorzien voor maatregelen.

Mevrouw Hilders merkt op het aantal zwemlocaties met genomen maatregelen geen goede prestatie-indicator te vinden. Kennelijk is dit ongeacht de noodzaak van de maatregelen en ongeacht de resultaten ervan. In dit verband verwijst mevrouw Hilders naar de Delftse Hout. Hierbij is afgeweken van provinciaal beleid. Omdat in het waterbeheersplan is opgenomen dat Delfland blauwalg zoveel mogelijk wil beperken, heeft het waterschap een groot bedrag uitgegeven voor de Delftse Hout. Mevrouw Hilders vindt dit ernstig, omdat de VV niet op de hoogte was van het feit dat deze bepaling dergelijke gevolgen zou hebben. Zijn er nog meer punten waarop Delfland afwijkt van provinciaal beleid? Mevrouw Hilders heeft de indruk dat de VV op het verkeerde been is gezet.

De heer De Haan heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Pagina 23, wordt ook gedacht aan de terugwinning van cellulose?
- Pagina 24, de heer De Haan pleit ervoor om in een voetnoot bij de tabel Chemische waterkwaliteit ter referentie de beoogde KRW-waarden in 2027 toe te voegen.
- Pagina 25, kan uit de tabel over de zwemwaterkwaliteit worden opgemaakt dat Delfland in 2020 nog twee zwemwateren heeft te gaan om maatregelen voor te nemen?

De heer De Keijzer mist in de passage over de chemische waterkwaliteit acties tegen onder andere vervuiling als gevolg van medicijnresten en ziekenhuislozingen.

De heer Jansen heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Op pagina 22 staat dat in 2018 de strategie Delfland Circulair wordt geïmplementeerd. Wordt hier 2019 bedoeld? Wat gaat Delfland precies doen?
- Pagina 22, De heer Jansen citeert: "Het is daarbij belangrijk om het waterbewustzijn bij onder meer de glastuinbouw te vergroten." De heer Jansen denkt dat het waterschap andersom ook zou kunnen leren van de glastuinbouw, dus dat er een wederzijdse uitwisseling kan zijn van kennis en de noodzaak om goed met water om te gaan.
- Pagina 23, op deze pagina staat dat het afsprakenkader van de emissieloze kas tot en met 2021 wordt verlengd. De heer Jansen was in de veronderstelling dat dit afsprakenkader al tot en met 2021 liep.

Portefeuillehouder Ter Woorst licht per interruptie toe dat het afsprakenkader emissieloze kas oorspronkelijk liep tot en met 2018. De streefdatum van de emissieloze kas is 2027 en voor Delfland 2021. Delfland wil in 2021 klaar zijn met gebiedsgericht meten.

De heer Jansen vervolgt zijn vragen en opmerkingen:

- De heer Jansen vraagt om een toelichting op de optimalisatie van de waterkwaliteit van het Brielse Meer.
- De heer Jansen spreekt het vertrouwen uit dat Delfland de KRW-doelen in 2027 behaalt.

De heer Van Kretschmar heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Pagina 23, uit de tabel blijkt dat het percentage van alle metingen binnen een jaar met een waarde lager dan de richtwaarde van 200 mg/l Chloride vanaf 2019 op 90 procent blijft staan. Is er geen ambitie om dit percentage te laten stijgen?
- Pagina 23, tweede bullet onder de tabel. In de eerste zin na de tweede bullet staat twee keer het woord 'hergebruik': "Aandeel hergebruik hergebruik in de top x reststoffen in percentage". Ook vraagt de heer Van Kretschmar om een toelichting op de top x reststoffen.
- Pagina 24, de heer Van Kretschmar citeert: "Door deze maatregelen moet symptoombestrijding (zoals het toepassen van waterstofperoxide) in de toekomst niet langer nodig zijn." De heer Van Kretschmar stelt voor deze zin te schrappen, gelet op het feit dat is afgesproken dat wanneer er maatregelen worden genomen, er wordt afgezien van het toepassen van waterstofperoxide.
- Pagina 25, uit de tabel blijkt dat het aantal zwemlocaties met genomen maatregelen in 2019 met één locatie toeneemt. De heer Van Kretschmar vraagt om een toelichting. Om welke zwemlocatie gaat dit? Heeft deze toename betrekking op de nieuwe maatregelen in de Delftse Hout?

De heer De Nooy sluit zich aan bij de vragen van de heer De Keijzer en Hofman. Daarnaast vraagt de heer De Nooy of Delfland instrumenten heeft om bij extreme droogte het Kierbesluit aan te passen om de zoetwatervoorziening meer te kunnen benutten.

De heer Simon spreekt zijn complimenten uit voor het onderdeel. Spreker is geïnteresseerd in de evaluatie van de droge periode. Worden de incidenten met dode vissen hierin meegenomen? Tot slot herinnert de heer Simon aan het feit dat hij in het verleden al eens heeft geopperd om een bezemkastactie te organiseren waarbij tuinders bestrijdingsmiddelen kunnen inleveren.

De heer Van Adrichem sluit zich aan bij de vragen die zijn gesteld.

De heer Belt heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Complimenten voor het kaartje.
- Pagina 23, wat houden de maatregelen voor de Brielse Meer in? Wie heeft de regie?
- De heer Belt steunt de verlenging van het afsprakenkader emissieloze kas.
- Pagina 24, de heer Belt vraagt om een toelichting op de tweede voetnoot onder de tabel: "Dit cijfer geeft een indicatie of er een belemmering is voor ecologische ontwikkeling, waarbij de streefwaarde is bepaald op basis van de relatief laag belaste gebieden binnen Delfland (stad en grasland)."
- Pagina 25, wordt de Delftse Hout meegeteld bij het aantal zwemlocaties met genomen maatregelen? Wat zijn nummer 10 en 11? Zijn de andere zwemwaterlocaties op orde?
- Een van de prestatie-indicatoren voor de zwemwaterkwaliteit is het aantal locaties met genomen maatregelen met een negatief zwemadvies van meer dan drie weken. Waarom wordt er niet een termijn van bijvoorbeeld twee weken gehanteerd? Als de drie weken precies in de zomervakantie van zes weken vallen, dan kun je de helft van de vakantie niet zwemmen.

Mevrouw Van der Burg heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Pagina 23, mevrouw Van der Burg onderstreept de volgende passage: "De waterkwaliteit in de agrarische gebieden benaderen we vanuit samenwerking in het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) van LTO Noord. Samen met de sector zetten

we in op het sluiten van de kringloop in melkveehouderijgebieden.” Mevrouw Van der Burg is ervan overtuigd dat agrariërs uitermate zuinig en zorgvuldig omgaan met hun grond.

- Ten aanzien van de passage onder het kopje Zwemwater pleit mevrouw Van der Burg voor een andere formulering van de tekst. De kwaliteit van zwemwater is aanzienlijk duurder dan schoon water. Mevrouw Van der Burg refereert in dit verband aan de belofte vanuit het college naar aanleiding van een motie van Ongebouwd om binnen vier maanden een deugdelijk afwegingskader ter goedkeuring aan de VV voor te leggen, waarmee voorstellen over zwemwater op een zorgvuldige wijze kunnen worden getoetst en afgewogen. Ook is gevraagd om een vergelijking met hoe andere waterschappen omgaan met zwemwater.

Mevrouw Govers sluit zich aan bij de zorgen over het behalen van de KRW-doelen in 2027. Volgens de laatste berichten ligt Delfland niet op schema.

Portefeuillehouder Ter Woorst merkt per interruptie op dat Delfland wel degelijk op schema ligt om de KRW-doelen in 2027 te behalen.

Mevrouw Govers vervolgt haar vragen en opmerkingen:

- Pagina 24, in de tabel Chemische waterkwaliteit zijn de jaren 2018 tot en met 2023 weergegeven. Mevrouw Govers vraagt naar de beoogde streefwaarden in 2027.
- Pagina 22, mevrouw Govers citeert: “Onze inzet is enerzijds gericht op het behouden en versterken van de aanvoermogelijkheden voor zoetwater en anderzijds op het verduurzamen en meer circulair maken van de watervoorziening.” Om welke maatregelen gaat het?
- Pagina 23, is het mogelijk om het gebiedsproces bij het Brielse Meer ook op andere locaties uit te zetten?
- Pagina 25, welke twee lokale knelpunten zullen in 2019 worden aangepakt?

Portefeuillehouder Ter Woorst reageert op de vragen en opmerkingen in de eerste termijn:

- Er zijn een aantal vragen gesteld over zoet water. De VV zal binnenkort nader worden geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het Deltaprogramma, waaronder zoet water.
- De circulariteit van water heeft de aandacht, onder meer in Delfland Circulair.

De heer Ranner merkt per interruptie op dat de waterbergingen op dit moment worden gebruikt bij een teveel aan regenwater. Maar niets weerhoudt een ander gebruik.

Portefeuillehouder Ter Woorst licht toe dat hierover wordt nagedacht. Het probleem is wel dat zware buien nu het gehele jaar door voorkomen. Een volle badkuip kun je niet meer vullen.

De heer Hofman merkt per interruptie op dat een ander gebied zou kunnen worden aangewezen om specifiek in te richten als spaarbekken.

Portefeuillehouder Ter Woorst antwoordt dat ook hierover wordt nagedacht. Vervolgens vervolgt de portefeuillehouder de beantwoording:

- De waterharmonica maakt met de zoetwaterfabriek deel uit van het project S.C.H.O.O.N. Portefeuillehouder Houtzager is het aanspreekpunt voor het gebied. Portefeuillehouder Van Olphen is verantwoordelijk voor de zoetwaterfabriek, het chemische deel. Zelf is portefeuillehouder Ter Woorst verantwoordelijk voor de waterharmonica. De portefeuillehouders trekken gezamenlijk op.
- Met het Brielse Meer als ‘lifeline’ voor zoet water bevindt Delfland zich in een unieke positie. Delfland houdt de robuustheid goed in de gaten, ook in relatie tot externe ontwikkelingen. De portefeuillehouder bevestigt desgevraagd dat er een noodplan is. Zo komt de portefeuillehouder vier keer per jaar voor zoet water bijeen met de drie provincies, de betrokken waterschappen en de gebruikers, zoals LTO en het Havenbedrijf, waarbij onder meer wordt gesproken over de robuustheid naar de toekomst en noodmaatregelen.
- Delfland heeft zestien zwemwaterlocaties, maar minder zwemplassen. Ten aanzien van de maatregelen voor zwemlocaties wijst de portefeuillehouder op de aankomende

verkiezingen. In de tabel is aangegeven dat in 2022 wordt gestreefd naar elf zwemlocaties met genomen maatregelen, maar dit aantal is niet zeker. Het is aan het volgende bestuur om te besluiten over het nemen van maatregelen na 2019.

- Assetmanagement is deze coalitieperiode nieuw. Dit valt onder de portefeuille van portefeuillehouder Ter Woorst. Het assetmanagement is vervolgens echter uitgerold over de organisatie. De verantwoordelijkheid wordt nu ook gedragen door de gehele organisatie.
- De voorzitter zegt toe dat de evaluatie van de droogte zal worden gedeeld zodra deze beschikbaar is.
- Ten aanzien van de haalbaarheid van de KRW-doelen en de vraag of er een terugvaloptie is, licht de portefeuillehouder toe dat binnenkort de opzet voor het derde deelstroomgebiedplan voor de KRW zal worden gedeeld in een informatieve VV, waarin dit soort aspecten zullen worden meegenomen.
- Delfland heeft altijd aangegeven de KRW-doelen niet te zullen behalen, tenzij het Rijk iets doet aan het gewasbeschermingsmiddelenbeleid en het meststoffenbeleid. Ondertussen is het Deltaplan Waterkwaliteit in gang gezet en zijn er versnellingstafels gekomen. Wellicht kan worden overwogen de opstelling te wijzigen van 'nee, tenzij' in 'ja, mits'.
- Delfland is tamelijk uniek met het zelf meten door tuinders. Delfland controleert dit. Dit komt nadrukkelijk ter sprake tijdens de informatieve VV over chemische waterkwaliteit.
- De prestatie-indicator 'aantal zwemlocaties met genomen maatregelen' bestaat al langer. De heer Van Kretschmar heeft al gerefereerd aan de bijeenkomst waarin de prestatie-indicatoren ter discussie zijn gesteld. De organisatie staat open voor suggesties.
- Op de vraag van de heer Hofman waarom investeringen in zwemwater zijn voorzien op plaatsen waar geen negatief zwemadvies is afgegeven antwoordt de portefeuillehouder dat het gaat om ramingen.
- In reactie op de vraag van mevrouw Hilders naar het afwijken van provinciaal beleid en het nemen van maatregelen om blauwalg te beperken verwijst de portefeuillehouder naar eerdere toezeggingen. Zo is toegezegd dat er een evaluatie komt. Ook is toegezegd dat de formulering in nieuwe voorstellen zal worden aangepast.
- Portefeuillehouder Ter Woorst verzoekt de heer De Haan zijn vraag over de terugwinning van cellulose te stellen bij de bespreking van agendapunt 05.01.
- Portefeuillehouder Ter Woorst zegt toe te zullen nagaan of de streefwaarden van de chemische waterkwaliteit in 2027 kunnen worden verwerkt in de grafiek op pagina 24 of anderszins, om de beoogde trend zichtbaar te maken.

Mevrouw Van Heusden reageert op de vraag naar het aantal zwemlocaties met genomen maatregelen. Op dit moment heeft Delfland maatregelen genomen op acht locaties, waaronder Delftse Hout. Dit betekent dat de aantallen in de tabel vanaf 2019 met één worden verminderd. In 2019 zijn er dus nog steeds acht zwemlocaties met genomen maatregelen, in 2020 zijn dit er negen, enzovoort.

Portefeuillehouder Ter Woorst vervolgt de beantwoording:

- In de delta-aanpak Waterkwaliteit voor de nieuwe stoffen is een ketenaanpak voor medicijnresten voorzien. Delfland wacht niet af, maar gaat zelf aan de slag. Er loopt momenteel een onderzoek naar de knelpunten. Begin 2019 wordt de VV nader geïnformeerd via een informatieve VV.
- De portefeuillehouder beaamt de opmerking van de heer Jansen dat het waterschap ook kan leren van de glastuinbouw, dus dat kennis wederzijds kan worden uitgewisseld.
- In het vragenformulier zal een toelichting worden gegeven op de optimalisatie van de Brielse Meer.
- De 90 procent als streefwaarde voor het percentage van alle metingen binnen een jaar met een waarde lager dan de richtwaarde van 200 mg/l Chloride is gebaseerd op de waterkwaliteitskaart en wat het gebied vraagt.
- Pagina 23, in de aanduiding 'Aandeel hergebruik hergebruik in de top x reststoffen in percentage' dient het woord 'hergebruik' één keer te worden geschrapt.

- De aanduiding 'top x grondstoffen' zal in een voetnoot worden toegelicht. Het gaat om een nader te bepalen top x grondstoffen vanuit Delfland.
- Op verzoek van de heer Van Kretschmar wordt de zin 'Door deze maatregelen moet symptoombestrijding in de toekomst niet langer nodig zijn' vervangen door: 'Door deze maatregelen zal symptoombestrijding in de toekomst niet langer worden uitgevoerd.'
- Delfland heeft geen instrumenten om het Kierbesluit aan te passen. Wel hebben de waterschappen, provincies en LTO gezamenlijk bedongen dat er maatregelen genomen moeten worden om te voorkomen dat het effect heeft op de zoetwatervoorziening.
- De vraag van de heer Simon of in de evaluatie van de droogte de vis wordt meegenomen, zal als aandachtspunt worden meegenomen.
- De gemeenten hebben onlangs een actie gelanceerd in het kader van 'bezem door de middelenkast', waarbij ondernemers verboden gewasbeschermingsmiddelen kunnen inleveren. Deze actie blijkt een groot succes.
- 'Het aantal locaties met genomen maatregelen met een negatief zwemadvies van meer dan drie weken' is een bestaande prestatie-indicator die prima voldeed, vandaar dat deze prestatie-indicator niet is gewijzigd.
- In het vragenformulier zal een toelichting worden opgenomen op de tweede voetnoot onder de tabel Chemische waterkwaliteit op pagina 24.
- In reactie op de inbreng van mevrouw Van der Burg zegt de portefeuillehouder toe in een voetnoot bij de begroting de toezeggingen op te nemen die eerder zijn gedaan met betrekking tot zwemwater.
- Op verzoek van mevrouw Govers zal in het vragenformulier een toelichting worden gegeven op de maatregelen die worden genomen ten aanzien van de zoetwatervoorziening (pagina 22).
- De portefeuillehouder noemt de twee lokale knelpunten die in 2019 worden aangepakt. Dit zijn volkstuincomplex Hoek van Holland en Kruithuisweg.

Tweede termijn

In het kader van de zoetwatervoorziening vraagt de heer Hofman aandacht voor het opnemen van het monitoringsplan en de voorzieningen die uit de evaluatie blijken in het waterakkoord tussen Delfland en waterschap Hollandse Delta, zodat deze zaken vastliggen. Hofman. Wil aandacht vragen in kader zoetwatervoorziening. Opnemen in waterakkoord, dan ligt het vast.

Portefeuillehouder Ter Woorst antwoordt dat deze opmerking als aandachtspunt zal worden meegenomen.

De heer Van Kretschmar betreurt het feit dat tijdens deze vergadering veelvuldig is gesproken over de prestatie-indicatoren. De bestuursleden waren uitgenodigd om bijeenkomsten bij te wonen waarin uitgebreid van gedachten is gewisseld over deze indicatoren. De heer Van Kretschmar noemt de besprekingen inspirerend en spreekt zijn compliment uit voor de organisatie.

Mevrouw Hilders dringt erop aan afwijkingen op provinciaal beleid in het vervolg expliciet aan de VV voor te leggen, zodat de VV zich hierover weloverwogen kan uitspreken.

De heer Simon vraagt aandacht voor de WaterStraat in The Green Village in Delft.

Mevrouw Van der Burg verwijst naar pagina 23 en vraagt opnieuw aandacht voor het correct vermelden van de benaming van het gemaal J.J.J.M. van der Burg.

De voorzitter zegt toe dat de foutieve benaming zal worden gecorrigeerd.

De voorzitter concludeert dat het voorstel wat betreft de programma's B en D met een positief advies zal worden aangeboden aan de VV.

04. Hamerstukken

H.14 Vervangingen zuiveringstechnische werken

(in aanwezigheid van de heer J. Bol)

De heer Hofman spreekt zijn complimenten uit voor de uitgebreide inzichten in de vervangingsmaatregelen. Daarnaast vraagt de heer Hofman of de effecten van het afkoppelen verwerkt zijn in de aanpassingen die in de toekomst zijn voorzien voor de zuiveringsinstallaties.

De heer Van Kretschmar vraagt om een toelichting op de tabel. Waarom worden de totale kosten niet verminderd met de investeringen die in 2016, 2017 en 2018 al gedaan zijn?

De heer Ranner vraagt om een verduidelijking van het voorstel. Gaat het om een lumpsum of om een algemeen voorstel? Volgen er individuele projectvoorstellen?

Portefeuillehouder Van Olphen reageert op de vragen:

- De portefeuillehouder heeft dezelfde vraag gesteld als de heer Van Kretschmar. Het gaat echter om projecten die in de jaren 2016 tot en met 2018 gepland waren, maar nog moeten worden uitgevoerd. De voorbereidingen lopen al. Het is dus een optelsom.
- De effecten van afkoppelen voor de zuiveringen zijn minimaal. De Rekeningcommissie refereert hier uitgebreid aan.

De heer Bol reageert op de vraag van de heer Ranner. Het voorstel heeft enkel betrekking op vervangingen van de bestaande situatie. Het gaat alleen om onderhouds vervangingen. Wanneer er geen sprake is van een vervanging maar een uitbreiding, volgt er een apart projectvoorstel voor de VV.

De voorzitter concludeert dat het voorstel als hamerstuk zal worden aangeboden aan de VV.

05. Ingekomen stukken

01. Jaarbericht 2017 energie en grondstoffen fabriek

(in aanwezigheid van de heer R. Visser)

De heer De Haan stelt de volgende vragen:

- Wat is bijdrage van Delfland aan het budget voor de energie- & grondstoffenfabriek?
- Aan welke werkgroepen nam en neemt Delfland actief deel?
- Aan welke pilots nam en deelt Delfland mee?
- AWP wil graag jaarlijks op de hoogte van behaalde resultaten. In welk kader is dit mogelijk?

Portefeuillehouder Van Olphen reageert op de vragen:

- De bijdrage van Delfland in 2019 aan de energie- & grondstoffenfabriek zal ongeveer 27.000 euro zijn. Deze bijdrage is gebaseerd op de geïnstalleerde zuiveringscapaciteit.
- Delfland is actief in de werkgroepen energie, nutriënten en de verkenner. Verder neemt Delfland aan de EFGF-netwerkbijeenkomsten.
- Delfland neemt deel aan de pilot zoetwaterfabriek op De Groote Lucht.
- Indien gewenst kunnen nieuwsbrieven en het jaarverslag worden gedeeld met het algemeen bestuur.

De heer De Haan vraagt hoe wordt omgegaan met cellulose.

De heer Bos antwoordt dat er voor cellulose op dit moment nog geen sluitende businesscase te krijgen is.

06 Rondvraag en sluiting

De heer Hofman spreekt zijn complimenten uit voor Zicht op water.

Portefeuillehouder van Olphen meldt dat er buiten de vergaderruimte een drankje klaar staat.

De voorzitter meldt dat Delfland een nieuwe cateraar heeft, namelijk Hutten. De producten van Hutten zijn niet alleen lekker en ambachtelijk, maar ook duurzaam bereid. Verspilling van menskracht en grondstoffen wordt tegengegaan. Dit sluit mooi aan bij de strategie van Delfland.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter om 23.00 uur de vergadering.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Gezond, Schoon en Gezuiverd water d.d. 4 december 2018.

De Voorzitter,

De Secretaris,

I.J.A. ter Woorst

mevr. ir. S.M. de Visser